

MASARYKOVA UNIVERZITA

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

KATEDRA SPECIÁLNÍ PEDAGOGIKY

Projekt do předmětu Metodologie

Eva Káňová
UČO: 252470

1. Téma, problém, otázka, úvod a cíle výzkumu

Tématem mé diplomové práce budou žáci se specifickými poruchami učení. Budu se zabývat problematikou profesní orientace žáků se specifickými poruchami učení a zkoumanou otázkou ve výzkumu tedy bude „Na které střední školy se žáci hlásí, a co nebo kdo je k tomu vede?“

Již v osmé třídě se žáci postupně začínají zajímat o to, co budou dělat po základní škole. V dnešní době je velký výběr středních škol. Otázkou je, kam se můžou hlásit žáci, kterým byly diagnostikovány specifické poruchy učení. Další otázky, kterými se můžeme zabývat, jsou: kam se tito žáci chtějí hlásit, na kterou školu si nakonec podají přihlášku, a co je vede k výběru dané školy? Tento výzkum je přínosný hlavně z toho hlediska, že zjistíme, jestli můžeme žákům pomoci dostat se na jejich vysněné obory (pokud mají dobrý odhad svých schopností a vyberou si školu, kterou mají šanci zvládnout), případně jak jim můžeme pomoci dostat se na danou školu.

Cílem mého výzkumu tedy bude zjistit, na které školy by se žáci chtěli hlásit, na které se opravdu hlásí, a jaká je jejich úspěšnost v přijetí na školu, případně jestli se mají po studiu kde uplatnit.

2. Hlavní výzkumná otázka:

Na které střední školy se žáci hlásí?

Vedlejší výzkumná otázky:

Co motivuje žáky k výběru střední školy?

Hlásí se žáci na obor, ve kterém chtějí později pracovat?

3. Vybrala jsem si kvantitativní výzkumnou strategii. Chtěla bych žákům devátých tříd rozdat dotazníky, abych měla možnost srovnání více odpovědí. Dotazník budu rozdávat osobně, proto předpokládám, že návratnost bude 100%.

4. Hypotézy:

H1: Čím lepší známky žáci se specifickými poruchami učení mají, tím náročnější školu volí.

H2: Žáci, kteří si obor vyberou sami, se v něm v budoucnosti chtějí uplatnit více, než žáci, kterým obor doporučí okolí.

H3: Čím více dá žák na názor okolí, tím „horší“ školu si nakonec vybere.

5. Konceptualizace a operacionalizace

Základním použitým konceptem bude profesní orientace žáků se specifickými poruchami učení. Profesní orientace se zabývá snahou pomoci žákům vybrat si správný směr při rozhodování o budoucím povolání.

Operacionalizace:

Indikátor č. 1: prestiž střední školy

Indikátor č. 2: známky žáků

6. Návrh metody sběru dat

Ke sběru dat využiji metodu dotazníkového šetření. Výzkumnou jednotkou budou žáci 9. tříd. Výzkumnou populací budou žáci se specifickými poruchami učení základních škol na Vysočině. Školy vyberu podle seznamu všech základních škol na Vysočině. Ředitelům napíši e-mail a pak uvidím, kolik škol se mnou bude ochotných spolupracovat. Zkoumat bych chtěla skupinu asi 50-60 žáků.

7. Úryvek z dotazníku

Milí žáci,

jste v posledním ročníku studia na základní škole, a rozhodujete (rozhodovali jste se) kam jít na střední školu, a jaké povolání budete chtít v budoucnu vykonávat. Jelikož

vám učitelé chtějí pomoci si co nejlépe vybrat školu, je pro nás důležité znát váš názor na tuto situaci. Dotazník je anonymní, aby nedošlo ke zneužití vašich odpovědí.

1. Jaké známky máte?

- Samé jedničky
- Jedničky a dvojky
- I trojky
- I čtyřky
- I pětky

2. Podle čeho jste vybírali střední školu?

- Podle informací od rodičů
- Podle informací od kamarádů
- Podle informací od učitelů
- Podle informací z internetu
- Podle informací z jiného zdroje (jakého):

3. Jaká kritéria byla pro vás při výběru střední školy důležitá?

- Prestiž střední školy
- Náročnost střední školy
- Možnosti uplatnění
- Jiné

4. Jakou práci byste chtěli v budoucnu vykonávat?

- Manuální práci
- V ekonomické nebo podnikatelské sféře
- Informační technologie
- Služby
- Státní sféra
- Technika
- Jiné:

5. O kterých školách jste si zjistili podrobné informace?

- O školách v okruhu mého bydliště
- O školách z oboru, který chci studovat
- O školách doporučených okolím
- Jiné:

6. K názoru koho se přikláníte při výběru školy?

- K vlastnímu názoru
- K názoru rodičů
- K názoru kamarádů
- K názoru učitelů
- Jiné:

7. S kým konzultujete své myšlenky ohledně budoucnosti?

- S rodiči
- S kamarády
- S učiteli
- S nikým
- Jiné:

8. Dělali jste si nějaký test, jaké povolání byste měli vykonávat? (Jestli ano, ztotožňujete se s výsledkem?)

9. Jakým způsobem jste zjišťovali informace o tom, jestli škola respektuje ve výuce žáky s poruchami učení?

- Z internetu
- Z telefonického rozhovoru
- Z osobní návštěvy
- Jinak

10. Odkud čerpáte informace o uplatnitelnosti na trhu práce?

- Z úřadu práce
- Z internetu
- Od rodičů

- Od učitelů
- Odjinud:

8. Praktické a etické problémy

Myslím, že s etickými problémy se při tomto výzkumu nesetkám. Jako praktický problém se může projevit například nechuť žáků spolupracovat, případně se jim nebude chtít odpovídat na otázky, nebo že na dané otázky nebudou umět odpovědět. Tomuto se budu snažit předejít srozumitelným formulováním otázek a vyčerpáním všech možností odpovědí. Dalším problémem, který by se mohl objevit, je málo škol, které se mnou budou ochotné spolupracovat. V tomto případě bych rozšířila okruh zkoumaných škol.

9. Literatura

BARTOŇOVÁ, Miroslava. *Edukace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami : zaměření na edukaci žáků se specifickými poruchami učení*. 1. vydání. Brno: MSD Brno, 2005. 267 s. ISBN 8086633381.

BARTOŇOVÁ, M. *Kapitoly ze specifických poruch učení. I. Vymezení současné problematiky*. 2. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2010. 128 s. ISBN 9788021052994.

BARTOŇOVÁ, Miroslava. *Kapitoly ze specifických poruch učení. II. Reeducace specifických poruch učení*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2005. 152 s. ISBN 8021038225.

BARTOŇOVÁ, M. *Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami*. 1. vydání. Brno: Paido, 2011. 299 s. ISBN 9788073152208.

BROŽOVÁ, D. *Poradenská podpora a možnosti edukace žáků s poruchami učení v širším smyslu*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2010. 190 s. ISBN 9788021053298.

JUCOVIČOVÁ, Drahomíra; ŽÁČKOVÁ, Hana. *Reedukace specifických poruch učení u dětí*. 1. vydání. Praha: Portál, 2008. 175 s. ISBN 9788073674748.

MERTIN, Václav; KUCHARSKÁ, Anna. *Integrace žáků se specifickými poruchami učení - od stanovení diagnostických kritérií k poskytování péče všem potřebným žákům: závěrečná zpráva rezortního projektu MŠMT*. 1. vydání. Praha: Institut pedagogicko-psychologického poradenství ČR, 2007. 55 s. ISBN 9788086856407.

VAŠUTOVÁ, Maria. *Děti se specifickými vývojovými poruchami učení a chování a násilí ve školním prostředí*. 1. vydání. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Filozofická fakulta, 2008. 274 s. ISBN 9788073685256.

ZELINKOVÁ, Olga. *Poruchy učení: dyslexie, dysgrafie, dysortografie, dyskalkulie, dyspraxie, ADHD*. 11. vydání. Praha: Portál, 2009. 263 s. ISBN 9788073675141.

ŽÁČKOVÁ, Hana; JUCOVIČOVÁ, Drahomíra. *Metody hodnocení a tolerance dětí s SPU : (pro 1. stupeň ZŠ)*. Aktualizované vydání. Praha: D + H, 2006. 44 s. ISBN 8090357946.

Projekt je velmi nedotažený, dotazník je spíš příkladem toho, jak dotazník nemá vypadat, doporučuji rozhodně ještě jej vylepšit. Myslím, že v rámci kvantitativního výzkumu daného tématu si lze zvolit mnohem zajímavější otázky, například se ptát, jestli diagnóza SPU nějak ovlivňuje profesní orientaci, jak se žáci liší v závislosti na konkrétní poruše atd.